

A stylized city skyline in dark brown silhouettes against a light blue background. Several colorful squares with rounded corners are scattered across the scene: a large orange square with a pink border, a large pink square with a light pink border, a small purple square, a large orange square with a blue border, and a small pink square. The title 'Migrant în România' is written in a yellow, cursive font across the middle of the skyline.

Migrant în România

Nr. 5 - 2009

migrant.ro

Revista Migrant în România este editată de

Institutul Intercultural Timișoara (coordonator)

Bd. 16 Decembrie 1989, nr. 8
300173 Timișoara
Tel. 0256 498 457, Fax. 0256 203 942
E-mail: iit@intercultural.ro
Site: www.intercultural.ro

Asociația Divers Etica

Aleea Banul Udrea, nr.10, bl. 102, ap. 9
București
Tel. 0752 883 771
E-mail: secretariat@diversetica.ro
Site: www.diversetica.ro

Asociația Cultura Păcii

Str. Azurului 3, bloc 114A, sc.C, ap.130
Tel: 0217 710 745
Mobil: 0734 083 735
E-mail: info.acp@clicknet.ro
Site: www.imigrant.ro

Organizația Femeilor Refugiate în România

Str. Dobrici 57-59, București, sector 2
E-mail: offr2000@yahoo.fr
Tel 0771 789 935
Site: www.migrant.ro/ofrr

Acest număr este realizat în cadrul proiectului „Integrare și coeziune socială pentru resortisanții țărilor terțe”, finanțat de Uniunea Europeană prin Programul General „Solidaritatea și gestiunea fluxurilor migratorii”, gestionat în România de Oficiul Român pentru Imigrări.

Comitetul de redacție:

Romina Matei și Amadou Niang (coordonatori),
Oana Nestian, Mbela Nzuzi, Andi Păcurar,
Călin Rus, Diana Ureche.
Grafica: Codruț Radu
Contact: redactie@migrant.ro

Revista este disponibilă și online la www.migrant.ro.
Exemplare tipărite pot fi comandate la Institutul Intercultural Timișoara sau la Punctul Național de Contact pentru Resortisanții Țărilor Terțe, str. Dobrici nr 57-59, sector 2 București

Responsabilitatea pentru conținutul articolelor revine în exclusivitate autorilor. Aceștia păstrează drepturile de autor pentru articolele publicate. Comitetul de redacție primește propuneri de contribuții la Revista „Migrant în România”. Detalii pe coperta 3 sau la www.migrant.ro

Un sfârșit e un început

Odată cu numărul cinci se încheie un prim ciclu în existența revistei noastre. În aceste numere s-a reușit structurarea și menținerea unei linii editoriale pe care o considerăm potrivită pentru scopul revistei de a reflecta diferite fațete ale fenomenului migrației în România. Revista se adresează în primul rând cetățenilor străini rezidenți în România, care găsesc în paginile ei exemple de integrare reușită, încurajări spre implicare în activități civice, sociale sau culturale, dar și informații utile și analize ale unor probleme cu care se confruntă în viața de zi cu zi. Un alt public vizat este însă și cel format din membrii organizațiilor neguvernamentale și din funcționari publici. Sunt încă puține organizații și instituții publice care au desfășurat activități care să vizeze sau să includă membrii noilor comunități culturale constituite în urma migrației și organizațiile acestora.

Conținutul revistei poate fi perceput de asemenea ca un spațiu de comunicare, în care își prezintă opiniile și activitățile, persoane, organizații și comunități.

Am avut în aceste cinci numere ale revistei o reflectare echilibrată a unei părți importante a diversității rezidenților străini în România.

Interviuri și mărturii care au ilustrat modul în care se pot integra cu succes în societatea românească imigranți proveniți din zone geografice foarte diferite: Africa, America Latină, Orientul Mijlociu, Asia, dar și țări mai apropiate de România, cum sunt Turcia sau Rusia. A fost de asemenea reflectată viața în România a tinerilor proveniți din Republica Moldova. Cei intervievați au fost imigranți instalați în diferite orașe și cu ocupații foarte diferite, de la oameni de afaceri, la artiști, de la angajați la studenți, de la medici la jurnaliști, sau la lideri ai comunităților religioase. Cu toate acestea, nu toate comunitățile de imigranți au fost în acest moment suficient prezentate. De exemplu, nu am avut până acum nici un interviu cu un cetățean chinez, sau cu un cetățean iranian rezidenți în România și va trebui să compensăm în numerele următoare.

Unele articole s-au focalizat pe relația străinilor cu localnicii iar altele au analizat diferite tipuri de probleme care limitează posibilitățile de integrare, sau, dimpotrivă, propuneri care să faciliteze integrarea.

Am inclus de asemenea în paginile revistei și rezultatele unor studii care au analizat fenomenul migrației, în România, sau la nivel european,

Călin Rus
Director
Institutul
Intercultural
Timișoara

analize ale unor teme aflate pe agenda europeană în legătură cu gestionarea migrației, precum și exemple de bună practică din țări care au atât un număr mai mare de migranți, cât și experiențe mai îndelungate decât România, atât la nivelul instituțiilor publice, cât și al societății civile.

Sperăm să ne regăsim cititorii din primăvara anului 2010 cu un nou format al revistei „Migrant în România” și cu un comitet de redacție restructurat. Vom păstra însă cu siguranță aceeași deschidere față de propuneri venite din partea cititorilor cu privire la teme de analiză, interviuri, mărturii și informații pe care să le includem în numerele următoare.

Integrare și pentru resortisanții

Lansarea revistei „Migrant în România” a fost făcută în cadrul proiectului cu titlul de mai sus, desfășurat în perioada aprilie – decembrie 2009. A fost primul proiect de anvergură națională ce vizează susținerea integrării cetățenilor străini care locuiesc în România, singurul proiect finanțat în prima rundă a Fondului European pentru Integrare. Așa cum am prezentat în primul număr al revistei, el a fost inițiat și coordonat de Institutul Intercultural Timișoara și implementat în parteneriat cu trei organizații din București: Asociația DiversEtica, Asociația Cultura Păcii și Organizația Femeilor Refugiate în România.

Pe lângă editarea a cinci numere ale acestei reviste, proiectul și-a propus următoarele:

- Realizarea unei **baze de date** cu informații relevante pentru comunitățile de străini care locuiesc în România;
- Crearea unui **punct național de contact** pentru comunitățile de cetățeni străini rezidenți în România;
- Constituirea de **grupuri de lucru locale** în București, Cluj-Napoca, Constanța, Iași și Timișoara, orașele cu numărul cel mai mare de rezidenți străini, pentru îmbunătățirea participării acestora la viața publică locală și stabilirea unor **mecanisme de consultare** cu autoritățile publice și societatea civilă
- Constituirea unor **grupuri de lucru tematice la nivel național** care să analizeze și să propună soluții la problemele cu care se confruntă cetățenii statelor ne-membre UE rezidenți în România și care necesită o modificare în legislație sau o decizie la nivelul autorităților centrale ale statului.
- Realizarea unui **site de internet** cu date privind fenomenul migrației și informații utile pentru cetățenii străini rezidenți în România: www.migrant.ro

Bilanț și gânduri de viitor

Ce am obținut?

Baza de date

În cadrul diferitelor întâlniri organizate în cadrul proiectului s-a pus constant problema nevoii de a avea acces rapid la date de contact și informații relevante atât pentru instituțiile publice și organizațiile neguvernamentale care doresc să implice și cetățenii străini în procese de consultare publică și în diferite parteneriate, precum și pentru cetățenii străini care doresc o implicare civică, un cadru în care să-și poată manifesta apartenența culturală, sau sprijin din partea unor instituții sau organizații în legătură

cu problemele pe care le întâmpină.

Astfel, deși procesul nu a fost ușor, s-a reușit colectarea a câteva sute de contacte ce cuprind:

- organizații neguvernamentale ale cetățenilor străini sau de origine străină, cu diferite tipuri de activități: culturale, civice, umanitare, de promovare a afacerilor, de tineret, etc.;
- structuri și organizații religioase ale comunităților de străini din România sau frecventate de aceștia;
- organizații focalizate pe dezvoltarea de relații bilaterale între cetățenii români și comunitățile de străini din România, respectiv țările de origine ale acestora, sau care susțin promovarea în România a culturilor din afara spațiului european;

coeziune socială țărilor terțe

la finalul proiectului

utilizatorilor site-ului este necesară și având în vedere și faptul că în cursul ultimelor luni au apărut o serie de organizații noi și ne putem aștepta ca altele să apară și în perioada următoare.

Punctul Național de Contact

După cum se poate citi pe coperta 3 a fiecărui număr al revistei noastre, Punctul Național de Contact funcționează la sediul Organizației Femeilor Refugiate în România (OFRR), este echipat cu cele necesare pentru a permite cetățenilor străini care îi solicită sprijinul să găsească informații și să se documenteze în legătură cu problemele care îi interesează. Pe lângă serviciile curente de informare și sprijin, aici au loc periodic dezbateri tematice, întâlniri cu reprezentanți ai unor instituții publice și organizații neguvernamentale, precum și evenimente culturale. OFRR va continua să ofere astfel de servicii și în perioada următoare.

Acțiuni locale

În Timișoara, București, Constanța, Iași și Cluj-Napoca au fost organizate în perioada iunie-iulie seminarii locale la care au participat, alături de reprezentanți ai diferitelor organizații și comunități ale imigranților, reprezentanți ai instituțiilor publice și ai unor organizații neguvernamentale. A fost semnalată cu această ocazie nevoia îmbunătățirii comunicării dintre aceste trei categorii de participanți în vederea facilitării integrării străinilor rezidenți în aceste localități, precum și nevoia de informare și sprijin a străinilor. Concluziile acestei serii de seminarii au inclus și propuneri concrete vizând:

- implicarea cetățenilor străini și a organizațiilor acestora în mecanismele de consultare existente între instituțiile publice și societatea civilă la nivel local;
- inițierea de acțiuni comune și de colaborări pentru creșterea șanselor de integrare a străinilor și pentru a crea

- organizații neguvernamentale ce au ca și grup țintă al activităților lor imigranții, refugiații, sau alte categorii de cetățeni străini;
- organizații neguvernamentale a căror activitate este relevantă pentru facilitarea integrării cetățenilor străini;
- organizații ale minorităților naționale din România înrudite sau care au caracteristici culturale comune cu comunitățile de străini din țări ne-membre UE (de exemplu, sârbi, ucraineni, ruteni, ruși, turci, tătari);
- ambasade și reprezentanțe diplomatice ale țărilor de origine ale rezidenților străini în România;
- instituții publice cu care rezidenții străini din state ne-membre ale UE trebuie să intre în legătură

pentru soluționarea diferitelor probleme cu care se confruntă;

- alte instituții cu activitate relevantă pentru facilitarea integrării străinilor care locuiesc în România

Această bază de date este disponibilă online pe site-ul www.migrant.ro, unde se pot face căutări după diferite criterii: localitate, tipul organizației sau instituției, domeniul de activitate, comunitățile de străini vizate, precum și după diferite cuvinte cheie. De asemenea, sistemul permite propunerea de noi date sau realizarea de corecturi și actualizări la datele existente. Astfel, sunt șanse sporite ca baza de date să cuprindă informații cu adevărat pertinente și la zi. O astfel de abordare dinamică, bazată pe contribuția

la nivel local un mediu intercultural care să favorizeze integrarea.

În perioada octombrie – decembrie a avut loc o a doua rundă de întâlniri locale, în care s-a făcut bilanțul activităților realizate și s-au făcut planuri pentru asigurarea continuității grupurilor de lucru constituite. Un moment important în acțiunea grupurilor de lucru locale a fost sărbătorirea în comun în 16 noiembrie a „zilei internaționale a toleranței”, declarată „zi a integrării” în România.

Grupurile tematice naționale

Dintre problemele semnalate în acțiunile locale, s-a constatat că unele presupun pentru a fi soluționate intervenții ale unor instituții publice centrale, sau chiar schimbări ale legislației. Pentru a identifica și analiza problemele de acest tip, precum și pentru a formula soluții pertinente, au fost constituite, trei grupuri de lucru tematice naționale. Domeniile de acțiune ale acestora au fost stabilite pe baza consultărilor cu reprezentanții mai

multor organizații ale cetățenilor străini:

- administrativ-juridic
- educație-cultură-tineret
- social-muncă-sănătate

În numărul 2 al revistei au fost descrise principalele probleme identificate și soluțiile propuse pentru acestea. În numărul următor sperăm să putem prezenta rezultatele obținute în urma înaintării acestor propuneri către instituțiile responsabile.

Un rezultat important al întâlnirilor organizate la nivel național este și stabilirea de colaborări cu alte organizații care activează în acest domeniu, coordonarea și susținerea reciprocă a acțiunilor prevăzute.

Ce ne-am dori pentru viitor?

În primul rând ne-am dori ca, odată cu încheierea proiectului, toate rezultatele de mai sus să continue să existe. Noi, coordonatorii proiectului, echipa Institutului Intercultural din Timișoara, ne vom asigura că site-ul www.migrant.ro va rămâne activ și actualizat cu informații pertinente.

El va continua de asemenea să rămână și un spațiu de dialog în care se pot adresa întrebări, se pot face comentarii și se pot oferi răspunsuri.

De asemenea, am făcut demersuri pentru a asigura continuitatea revistei Migrant în România, precum și pentru susținerea în continuare a grupurilor de lucru locale și a celor tematice naționale. Un element important al continuității acțiunilor locale îl reprezintă înființarea în cel puțin o parte dintre orașele care au fost vizate de proiectul nostru a unor centre de informare și consiliere pentru străini. Sperăm că acest deziderat se va putea concretiza începând din primăvara anului 2010.

Totuși, cel mai important element este pentru noi ca cititorii revistei și utilizatorii site-ului www.migrant.ro să ne informeze în legătură cu activitățile lor, să ne ofere sugestii și informații, să contribuie la actualizarea bazei de date, să ne propună articole pentru revistă și să semnaleze eventuale probleme pentru ca acestea să fie discutate și să li se găsească cele mai adecvate soluții.

Munca nedeclarată a străinilor în România

Munca nedeclarată, sau “munca la negru” a imigranților este un fenomen larg răspândit în țările europene cu un număr mare de imigranți, după cum o confirmă numeroase studii la nivel european, ca și dezbaterile din cadrul Forumului European pentru Integrare, organism din care face parte și Institutul Intercultural Timișoara. Acest fenomen are efecte sociale negative care le depășesc cu mult în importanță pe cele economice. Astfel, muncind “la negru” migranții se expun suplimentar unor riscuri de discriminare și își mențin o poziție socială marginală. Mai mult, munca “la negru” tinde să întărească stereotipurile negative ale imigranților și să justifice prejudecățile pe care populația locală le are față de aceștia.

Recent, deși fenomenul este încă în fază incipientă în România, el a intrat explicit în atenția autorităților, sub impulsul cerințelor UE și al acordurilor semnate de România cu instituțiile europene. Din 2007 Oficiul Român pentru Imigrări (ORI) are atribuții în ceea ce privește acordarea autorizațiilor de muncă cetățenilor străini și are responsabilități în combaterea muncii nedeclarate desfășurate de străini. În acest context, a fost publicat pe

site-ul ORI în decembrie 2009 un prim raport privind acțiunile de combatere a muncii nedeclarate, din care redăm cele mai importante idei.

ORI a acordat în anul 2009 3959 autorizații de muncă, dintr-un total de 8000 autorizații aprobate. Situația autorizațiilor de muncă este următoarea:

Detasați	1385
Permanenți	2369
Permanență studii	75
Sezonier	2
Sportiv	126
Stagiar	1
Transfrontalier	1
Total autorizații de muncă acordate	3959

Mai mult de jumătate din autorizațiile de muncă emise în primul semestru au fost acordate unor cetățeni din China și din Turcia, cu o creștere semnificativă în al doilea trimestru.

Activitățile de combatere a muncii nedeclarate a străinilor desfășurate de ORI în 2009, au inclus, pe lângă efectuarea de

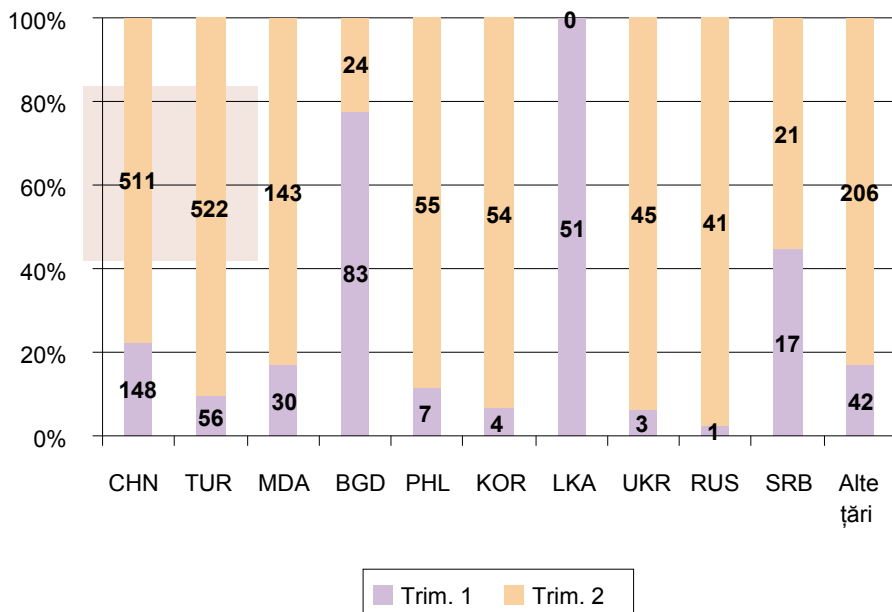
controale la angajatori, crearea unui sistem informatic de gestionare a datelor privind angajatorii care angajează cetățeni străini, angajatii, precum și rezultatele controalelor efectuate de fiecare formațiune teritorială ORI.

Activitatea de combatere a muncii nedeclarate presupune o strânsă colaborare interinstituțională. Astfel, ORI, Inspekția Muncii și Agenția Națională de Administrare Fiscală au semnat un protocolului tripartit în acest sens.

În 2009, prin implementarea unui plan de sporire a intensității controalelor, s-a obținut o creștere semnificativă a numărului societăților comerciale verificate în scopul depistării cetățenilor străini care lucrează fără forme legale, de la 611 controale în anul 2008, la 2067 în anul 2009.

Cu toate acestea doar 176 de persoane au fost identificate ca lucrând ilegal, estimându-se că numărul străinilor care lucrează fără forme legale este mai redus acum datorită crizei economice ce afectează România, mulți dintre angajatori renunțând la forța de muncă străină ca urmare a diminuării volumului activităților desfășurate. S-a constatat totuși că mulți angajatori preferă să desfășoare activități lucrative cu forța de muncă nedeclarată, celor identificați în această situație fiindu-le aplicate în cursul anului 2009 amenzi în valoare de 229.635 lei.

Pentru anul 2010 se are în vedere continuarea activităților de combatere a muncii nedeclarate a străinilor. Tot în 2010 se așteaptă publicarea unui raport care va analiza diferite aspecte ale accesului cetățenilor străini la piața muncii din România.

Educația adulților

Education and Culture DG

Lifelong Learning Programme

Educație pentru combaterea marginalizării – Education Against Marginalization (EDAM)

Scopul acestui proiect este ca prin programe speciale de educație, imigranții și alte grupuri minoritare (cuprinzând aici de asemenea persoanele fără un loc de muncă, cele vârstnice și cele cu un nivel de educație scăzut) să depășească barierele spre incluziunea socială, să obțină oportunități cât mai largi pentru a se implica activ în viața comunității în care trăiesc.

Proiectul este coordonat de Universitatea Maastricht din Olanda și este realizat de un consorțiu format din instituții publice, private și ONG-uri din alte șapte țări ale Uniunii Europene: Hamburger Volkshochschule (DE), Universitatea Molise (IT), VUB-Vrije Universiteit Brussels (BE), AFIC – Universitatea Craiova (RO), Ergomathisi (GR), Voksen Paedagogisk Center (DK), BFI Tirol (AU). Proiectul este co-finanțat de Comisia Europeană prin Programul Grundtvig.

Folosind metode științifice de colectare și interpretare a informațiilor, EDAM își propune să creeze prima bază de date europeană privind educația permanentă, centrată efectiv pe mediile de învățare din grupurile

minoritare. Folosind informațiile furnizate de această bază de date:

- se vor dezvolta cursuri și materiale auxiliare pentru formatori și factori de decizie din domeniul educației adulților;
- se vor elabora studii și cercetări focalizate pe grupurile dezavantajate de adulți.

Fiecare dintre partenerii din consorțiu va avea ca sarcină prioritară să identifice grupurile de persoane dezavantajate din țara sa, precum și problemele specifice cu care aceste grupuri se confruntă.

Pornind de la aceste aspecte specifice, particulare fiecărei țări, prin activitatea comună din proiect, se vor desprinde trăsături generale ale proceselor de migrație din Europa contemporană și se vor genera modele de incluziune socială. Pe baza rezultatelor obținute, vor fi identificați factorii de succes ai diverselor medii de învățare, care vor fi folosiți în designul și elaborarea materialelor unui curs destinat formării de formatori locali, precum și pentru realizarea unui model de evaluare standardizat. Acestea vor fi utilizate în fiecare dintre

țările reprezentate de partenerii din consorțiu, pe durata desfășurării sesiunilor de formare ale grupurilor minoritare țintă, pentru a îmbunătăți incluziunea socială a acestora.

Prima întâlnire de lucru în cadrul acestui proiect s-a desfășurat în perioada 2-5 decembrie 2009, la Maastricht. Pentru partenerul român al acestui proiect european, AFIC - Asociația Fizicienilor Craioveni Absolvenți ai Universității din Craiova, prezența la întâlnirile de lucru ale consorțiului și implicarea în derularea activităților din proiect, oferă pe de o parte posibilitatea de a prezenta situația pe care membrii asociației, în majoritate profesori de fizică în învățământul preuniversitar, o constată zi de zi în activitatea lor de educatori, iar pe de altă parte reprezintă ocazii speciale de perfecționare a stilului de lucru și de acțiune în raport cu categorii sociale dezavantajate de adulți.

Prin intermediul acestui proiect se contribuie la realizarea unui instrument de sprijin pentru Comisia Europeană, în vederea adaptării politicilor educaționale privind educația adulților la noile contexte europene legate de fenomenul migrației.

migranți

Cultura și cetățenia europeană pe piața forței de muncă

În cadrul Uniunii Europene, migrația forței de muncă se confruntă cu lipsa de cunoștințe necesare și adecvate despre cultură, cetățenie și cerințe legate de piața muncii, aspecte cu care se confruntă migranții în țările în care merg. Mai precis, mare parte dintre aceștia nu cunosc aspecte legate de funcționarea diferitelor sectoare profesionale, posibile inconveniente la locul de muncă sau așteptările angajatorilor. Propriile reprezentări ale mediului social, politic și cultural sunt deseori foarte îndepărtate de noua realitate cu care aceștia vor interacționa.

Proiectul este co-finanțat de Comisia Europeană prin Programul Grundtvig și realizat în cadrul unui parteneriat format din Fundația Carpată din România, IRFA Sud din Franța, BEST Trainig din Austria, VHS din Germania, WSHE din Polonia, ARC Researchers din Marea Britanie, Folkuniversitetet din Suedia, ADLEV din Turcia și FSEA din Elveția.

Proiectul se concentrează pe activitatea din sectoarele de curățenie și construcții, acestea fiind identificate ca având dificultăți de recrutare, în special în rândul tinerilor și

care, deseori, angajează (sau vor angaja) muncitori veniți din alte țări. Materialele și instrumentele obținute în cadrul proiectului vor putea fi adaptate și transferate ulterior la alte domenii profesionale.

Scopul proiectului este de a pregăti și facilita migrația muncitorilor între și către țările europene, prin furnizarea unui pachet de cunoștințe minime necesare în condițiile unor noi coduri sociale și moduri de viață, cuprinzând reglementări legislative, legislația muncii, cerințe și constrângeri specifice din diverse domenii profesionale și companii din țara „gazdă” precum și un vocabular de bază ce va putea fi însușit și utilizat la locul de muncă vizat.

Rezultatul proiectului va fi un ghid practic care va furniza informații simple și ușor de înțeles, în limba națională a fiecărei țări partenere, pentru domeniile profesionale vizate. Ghidul va fi completat cu instrumente de instruire care se vor concentra pe dezvoltarea a două competențe cheie specifice, solicitate în general de către angajatori: managementul timpului la locul de muncă și vocabularul specific de bază pentru locul de muncă respectiv.

Imigranții – trecut și viitor

Și unele școli din România sunt implicate în proiecte europene ce abordează problematica migrației. Un exemplu este cel al Colegiului Național „Mihai Eminescu” din Baia Mare, care colaborează în perioada 2008-2010 cu parteneri din Franța, Italia, Turcia, Polonia și Germania în cadrul unui proiect finanțat de Comisia Europeană prin programul Comenius și intitulat „Imigranții – trecut și viitor. Spre o mai mare integrare?”. Proiectul oferă ocazia cadrelor didactice și elevilor din școlile participante să discute, în cadrul unor întâlniri internaționale, prin mesaje transmise prin internet, dar și la nivel local, diferite teme legate de implicațiile migrației.

Detalii privind acest proiect sunt disponibile la <http://immigrants-past-and-present.eu>

Notă: Programele Grundtvig și Comenius, menționate mai sus, fac parte dintr-un amplu program al Comisiei Europene intitulat „Învățarea pe toată durata vieții”. Despre acest program se pot obține informații fie de la Agenția Națională din România, la www.anpcdefp.ro, fie, în toate limbile oficiale ale Uniunii Europene, la www.ec.europa.eu

Cercetarea cu privire la în Uniunea Europeană

Situația musulmanilor

EU-MIDIS este primul sondaj la nivel european care își propune să intervieze grupurile de imigranți și minoritățile etnice cu privire la experiențele cotidiene legate de discriminare și victimizare. Cercetarea cuprinde mai multe rapoarte, unul dintre acestea fiind centrat pe respondenții care s-au auto-identificat ca musulmani, oferind informații despre experiențele de discriminare și victimizare ale musulmanilor din Uniunea Europeană. Acest articol cuprinde o parte din rezultatele cercetării, cu privire la experiența discriminării și cunoștințele legate de legislația în domeniul anti-discriminării.

Oana Neștian
Institutul Intercultural
Timișoara

Experiența discriminării

Aproximativ unul din trei musulmani (34% dintre bărbați și 26% dintre femei) afirmă că au fost discriminați în ultimele 12 luni, cu o medie de 8 incidente de discriminare experimentate de-a lungul acestei perioade. În ceea ce privește criteriile pe baza cărora au fost discriminați, peste 50% au identificat o combinație de criterii, iar 10% au afirmat că discriminarea s-a făcut pe bază de religie sau credință.

Respondenții la chestionar au identificat 9 domenii ale vieții

cotidiene în care au experimentat discriminarea pe baze etnice:

- Când au dorit să se angajeze;
- La locul de muncă;
- Când au dorit să închirieze sau să cumpere o casă sau un apartament;
- De către personalul din domeniul sanitar;
- De către personalul din domeniul serviciilor sociale;
- De către personalul din școală;
- La restaurante, baruri, cafenele;
- În magazine;
- Când au dorit să deschidă un cont în bancă sau să obțină un împrumut

Numărul cel mai mare de acte de discriminare este experimentat de tinerii cu vârste cuprinse între 16 și 24 de ani, 1 din 3 respondenți din această categorie afirmând că a fost discriminat în ultimele 12 luni.

În general, nu există diferențe semnificative între răspunsurile femeilor și cele ale bărbaților cu privire la experiența discriminării. Există totuși un domeniu în care se poate remarca o oarecare diferență între răspunsurile femeilor și cele ale bărbaților. Este vorba despre statutul de cetățean al unui Stat Membru al UE, care are un impact considerabil asupra experiențelor de discriminare. 41% dintre bărbații musulmani care nu sunt cetățeni ai unui Stat Membru al UE afirmă că au avut experiențe de discriminare, comparativ cu 27% dintre bărbații musulmani care sunt cetățeni ai UE.

Durata șederii într-o țară a Uniunii Europene are, de asemenea, impact asupra experiențelor de discriminare. În medie, 45% dintre cei care se află în țară de 1 până la 4 ani au experimentat acte de discriminare, comparativ cu 25% dintre musulmanii care s-au născut în țara respectivă.

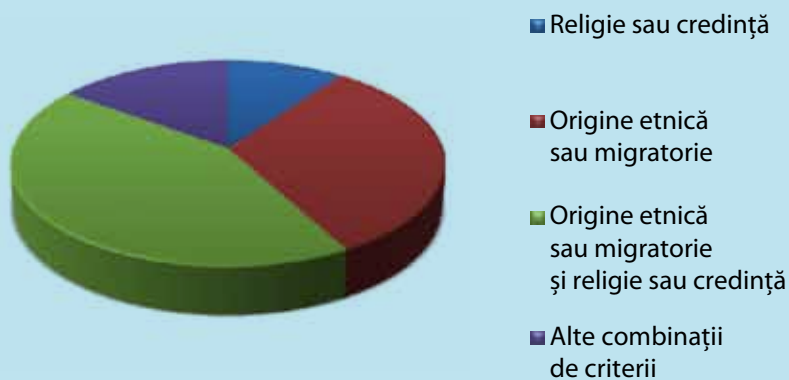
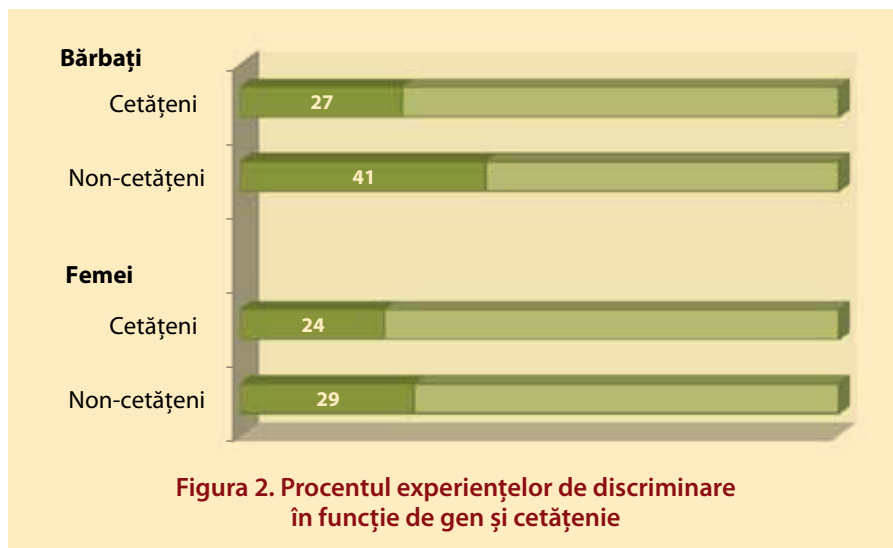

Figura 1. Discriminarea în funcție de criterii sau combinații de criterii

minorități și discriminare (EU-MIDIS)

jumătate dintre respondenți (41%) au răspuns pozitiv. Deși există un cadru legislativ în domeniul anti-discriminării în Statele Membre, majoritatea imigranților nu își cunosc drepturile.

Rezultatele acestui studiu arată că există un nivel ridicat de acte de discriminare, dar și un nivel scăzut de informare cu privire la mecanismele de plângeri și raportare. Acceptarea pasivă a discriminării și indiferența față de consecințele acesteia au ca efect marginalizarea socială și reprezintă piedici în realizarea unui proces de sănătos de integrare și coeziune socială.

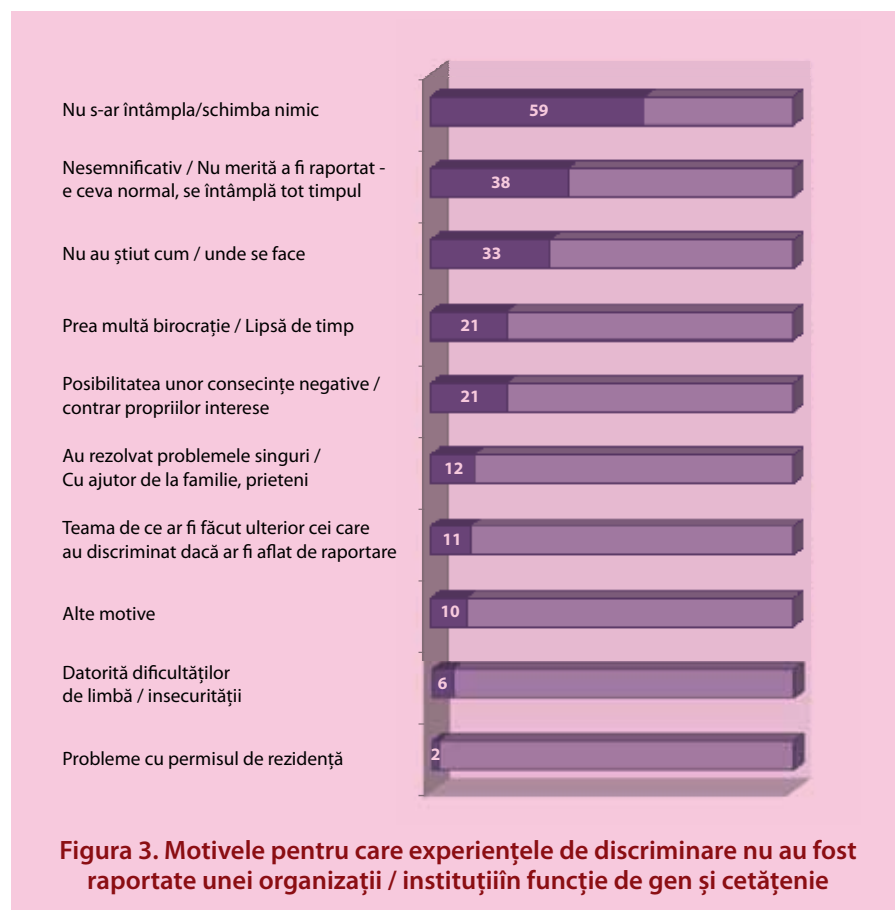
Raportarea discriminării

Atunci când cei care au afirmat că au experimentat acte de discriminare au fost întrebați dacă au raportat aceste situații vreunei organizații sau instituții la care se pot face astfel de plângeri sau la locul în care s-a petrecut, în medie 79% au răspuns că nu au făcut acest lucru. Mergând mai departe în încercarea de a identifica motivele pentru care respondenții nu au raportat experiențele de discriminare, 10 categorii de motive pot fi vizualizate în figura 3. Majoritatea dintre aceștia (59%) consideră că nimic nu s-ar întâmpla sau schimba dacă ar raporta experiențele de discriminare la organizații sau instituții unde pot fi făcute astfel de plângeri.

Motivele pentru care discriminarea nu este raportată arată un grad scăzut al încrederii respondenților în eficiența acestui act. Este important ca organizațiile și instituțiile la care se pot face astfel de plângeri să țină cont de această situație și să întreprindă demersuri pentru schimbarea stării de fapt.

Mai mult decât atât, există o informare redusă cu privire la legislația din domeniul anti-discriminării. Când

au fost întrebați dacă există vreo lege care să interzică discriminarea pe criterii etnice la angajare, mai puțin de

Diversitate sau tratament

*Le temps aussi tient du labyrinthe. Comme la vie.
Labyrinthes emmêlés, embrouillés...*

Timpul este și el labirint, ca și viața.

Încâlcite, neclare labirinturi...

(Sony Labou Tansi, scriitor congolez)

Avem nevoie de modele de reușită?
Urmărirea drumurilor deja parcurse de alții ne poate oferi un *déjà vu*, ne poate induce o senzație de familiar. Dacă vreunul dintre drumuți ne devine model de reușită ascensiunea socială ne este mai aproape. Cu cât mai multe întrebările și cu cât mai puține răspunsurile, cu atât mai mare nevoia de modele. Este cazul resortisanților din România și de oriunde. De ce? Ca să găsească un indiciu, un reper, un ghid, o motivație, pentru confirmarea apartenenței, a unui status, pentru amplificarea stării de confort psihologic.

Credem că prezentarea unor reușite ale partenerilor din acest proiect este un demers fertil, o obligație și în același timp o dovadă că asocierea în acest proiect nu este deloc întâmplătoare.

Despre Mbela Nzuzi s-a mai scris. Președinta *Organizației Femeilor Refugiate în România (OFRR)* este deja un nume. Se știu mai puține în legătură cu traseul ei profesional în media românească, motiv pentru care o să aflăm cum arată diversitatea prin ecrane – diversitatea inter(mediată).

Mbela și soțul ei sunt în România din 1997, țară despre care știa de la un prieten care se stabilise deja aici cu familia. Părinții dar mai ales fiica ei, rămași în Africa, sunt cei care i-au fost aproape, au motivat-o să răzbească, să nu se teamă, să devină prin ambiție și curaj. Îmi povestea deunăzi de singurătatea care îl macină pe un nou-venit și modul în care și-a învins-o, auto-convingându-se că nu există *nu pot*, ci doar *nu vreau*. Prin urmare, încă de la început s-a arătat extrem de interesată de integrarea străinilor, iar în 1999 deja lucra într-o organizație neguvernamentală de profil. Așa i-a venit idea înființării OFRR, în anul 2000, îndeosebi pentru a înlătura pasivitatea celor care doreau să fie acasă în România, pasivitate rezultată din neputința de a înțelege mecanismele de integrare și al neîncrederii că acestea pot fi influențate.

OFRR este recunoscută în România dar și pe plan internațional. Legăturile cu alte organisme internaționale au debutat în anul 2002, la invitația *Agenciei Organizației Națiunilor Unite pentru Refugiați* din Geneva,

Diana Ureche
Președinte
de Onoare
Divers Etica

unde Mbela a fost premiată de către Înalțul Comisar al ONU pentru Refugiați. Este interesant că modelul creat aici a fost preluat și de către Bulgaria, care în urma unor schimburi de experiență au înființat în 2004 un ONG de aceeași factură.

Viața profesională a Mbelei fură din timpul pe care îl oferă familiei, soțului și fiicei ei, aceasta aflându-se de anul trecut și ea în România. Iar muncile Mbelei se impart între televiziune, organizație și trupa Gloria a cărei solistă este. Este mereu prezentă nu numai în militantismul civic și viața culturală, dar o putem întâlni și la o plimbare prin Herăstrău, Cișmigiu și Bucureștiul Vechi sau la târgurile de la Muzeul Țăranului Român. Îmi spune că adoră să redescopere mereu bogăția culturală a României, tradițiile și vestigiile Micului Paris.

Trupa Gloria este cea care a atras atenția mediei românești, acum vreo șapte ani, într-un spectacol dedicat zilei de 1 iunie. Au interpretat colinde africane la Patriarhie iar amfitrionul evenimentului, Cristian Tabără, i-a invitat la matinalul pe care îl prezenta pe atunci la Pro TV. Au urmat alte invitații în emisiunea lui Teo Trandafir, care i-a prezis Mbelei că va face televiziune. Și completează Mbela: “a

(inter)mediată împotriva naivității

avut gura aurită, cum zice românul”. În 2004 Mbela prezenta deja *Rondul de dimineață* la Pro FM. Invitată apoi de Radu Moraru la emisiunea *Nașul* de la B1 TV ca să prezinte un proiect de Rock – Simfonic în care se implicase, a fost surprinsă când, câteva săptămâni mai târziu, i s-a propus să facă parte din echipa emisiunii de știri *6 vine presa*. Aici menționează că le poartă o mare considerație producătorilor Marius Marinescu și Anca Constantinescu. De acolo a plecat de curând pentru un proiect nou, la postul de televiziune VOX News, unde moderează în fiecare seară emisiunea *România în alb și negru*.

Mbelei îi place televiziunea pentru că se întâlnește cu oameni de la care află lucruri noi pe care le poate învăța. Diversitatea subiectelor – politice, sportive, mondene ș.a. – o face să nu lase nici o clipă *garda jos* și o obligă să fie tot timpul bine documentată. Vede așadar viața cu alți ochi față de cum o vedea înainte. Ori, cum spune zâmbind, “munca de televiziune mă tratează de naivitate”.

Limba română i-a plăcut de la început și nu a avut temerea că dacă greșește poate stârni râsul celorlalți. Își ruga prietenii să o corecteze și nu se încrunta niciodată – și îmi spune că a reușit să-și facă prieteni destul de repede. Ca vorbitoare de franceză i s-a părut ușor să învețe limba română. Problema apărea în momentul în care cele trei limbi pe care le vorbește – lingala, franceză și română – nu își dădeau nici una prioritate celeilalte pentru a deveni limba în care Mbela gândește. “Acum gândesc în limba română”, spune ea, “și este minunat; pentru că românii au un grozav simț al umorului iar dacă prinzi *poanta* abia a doua zi ajungi să fii lipsit de farmec”. Este amuzată când îmi povestește de teama ca emoțiile să nu o facă să se bâlbâie în fața camerelor. Asta a învățat-o ca, mai degrabă decât să

fie încurcată, să folosească emoțiile în ajutorul ei. O ajută faptul că nu se consideră un personaj care joacă un act ci o ființă în toată naturală și firească. Telespectatorii care o apreciază, care îi scriu sau care o opresc pe stradă, sunt pentru ea *aur pur*, încurajare și onoare.

Mi-a mai istorisit Mbela despre marile emoții de la întâlnirile cu politicieni, cu șeful statului chiar, când s-a lansat *leul greu*, despre bucuria ei că a fost lăudată în direct pentru felul în care stăpânește limba română și despre surprinderea ei în fața atitudinii lor deschise și în spatele camerelor de luat vederi, “nu doar ca să dea bine la telespectatori”. Iar episodul cu “aruncatul apei în direct m-a făcut celebră; am ajuns și la CNN”. Mbela crede că este norocoasă să aibă o asemenea meserie frumoasă și “challenging”. Este o meserie pe care n-ar vrea să o schimbe vreodată. Dar dacă va fi nevoită de împrejurări să o facă, se va dedica în continuare activității din societatea civilă care, spune ea, este mai mult decât o meserie. Pentru că sprijinirea refugiaților și imigranților mă îmbogățește sufletește și face parte dintre lucrurile firești ale fiecărei zile.

Seriozitatea cu care Mbela privește locurile în care se află de 13 ani, pe care le numește *acasă*, vine din tălmăcirea impactului ei și a altora cu România – țară primitoare, spune ea, în care rasismul și xenofobia sunt aproape inexistente, și chiar dacă oferta nu este atât de bogată ca în alte locuri, liniștea și siguranța devin valori absolute. Se poate sesiza distanța dintre Bucureștiul anului 1997 și cel de azi, când nu mai există agresiuni verbale sau fizice față de africani. Tocmai de aceea, numărul celor care doresc să se stabilească aici este în continuă creștere, unii dintre ei chiar găsindu-și un partener de viață român.

Am întrebat-o ce i-a luat și ce i-a dat în schimb România. Îmi spune

că România nu i-a luat nimic, ba din contră i-a oferit o viață nouă, oportunități pe care le-a luat în serios, oameni care au crezut în ea și care au sprijinit-o să devină ceea ce este azi. Tocmai de aceea adresează un îndemn tuturor locuitorilor acestei țări, fie că sunt sau nu români, să nu se teamă ci să privească chiar și perioada aceasta de criză ca pe o oportunitate, să-și eficientizeze resursele și să se implice în lucruri utile, fără ca asta să însemne numai viașă materială.

Aici încheiem deocamdată povestea despre ecranul ca intermediar. Dacă ar fi să-i dau un alt nume Mbelei, i-aș spune *Viață*.

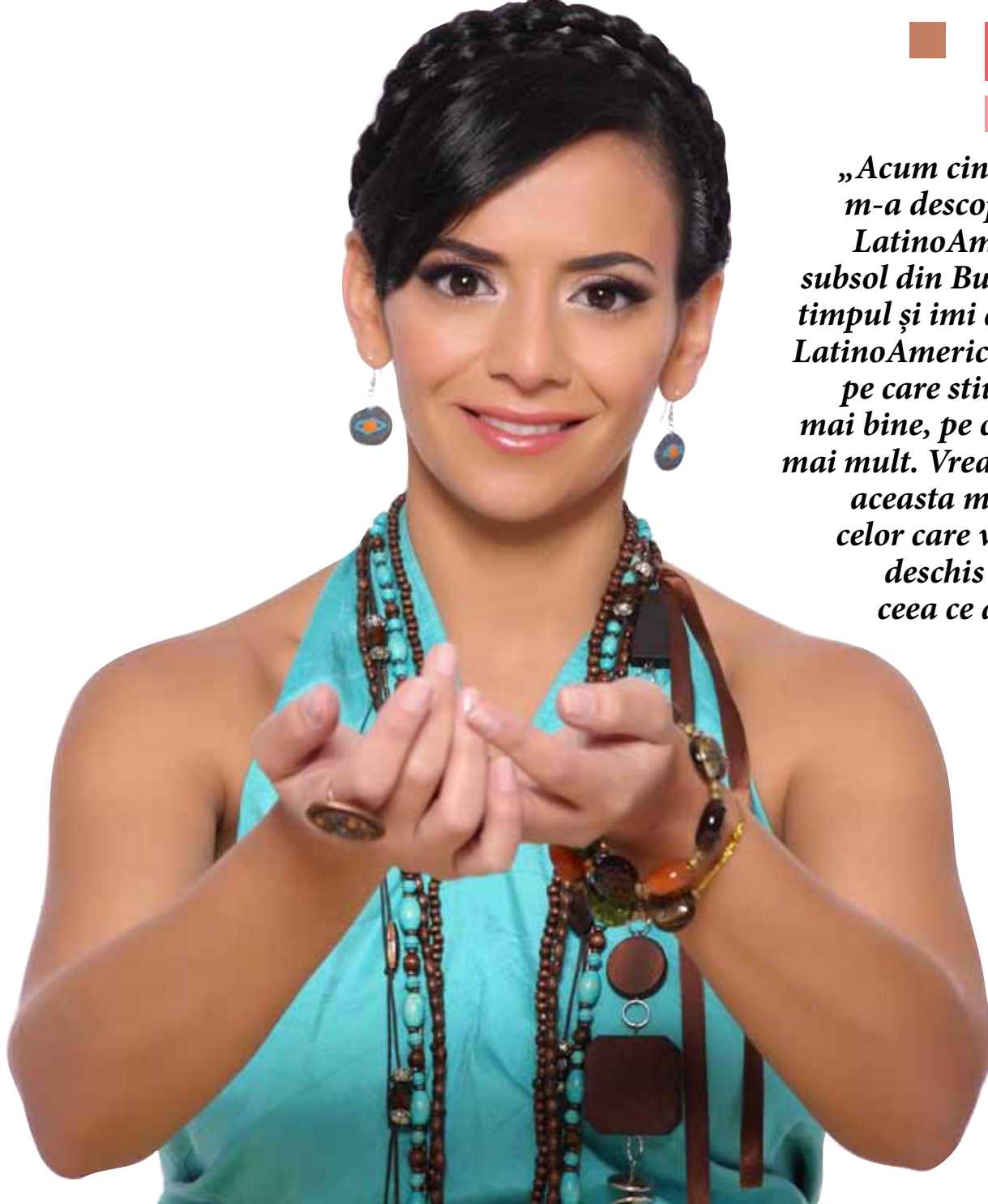
Analia a început să cânte de la primele amintiri ale vieții sale. Mama ei a fost esențială în viața ei muzicală pentru că a încurajat-o și ajutat-o chiar de foarte mică. A trecut prin coruri de copii, apoi de adolescenți, a mers la școala de muzică, la conservator unde a obținut prima ei diplomă de educatoare de muzică, iar studiile superioare le-a realizat în Boston la "Longy School of Music". Fiind în SUA, dorul de casă, de Argentina a condus-o pe Analia pe un drum neașteptat în viața ei muzicală, către folclorul latinoamerican. Deja în al treilea an de facultate Analia știa că nu va mai urma cariera în canto clasic, ci în muzica folclorică latinoamericană.

Tot în SUA a aparut un alt drum neașteptat pentru Analia: apreciatul violoncelist roman, Răzvan Suma, motiv pentru care a ajuns în România. Analia Selis a reprezentat Argentina la Festivalul Cerbul de Aur 2004 și a reușit să se claseze pe locul 3. După festival, Analia a fost contactată de casa de discuri „Media Pro Music” cu care a lansat două albumuri "Aqui hoy" și "Aqui mañana". Ulterior a semnat cu "Cat Music", cu care a lansat cel de al treilea album "Suenos. Vise". În anul 2010 a lansat primul ei album de Crăciun și primul ei album scris în limba română "Cantece de Crăciun pentru cei mici și cei mari" Muzica Analiei însă a fost modificată puțin,

readaptată pentru România, cu un sunet mai comercial și mai bogat. Astfel, cu proiectul "LatinoAmerica", lansat în aprilie 2009, ea se întoarce la muzica ei de suflet. Proiectul "LatinoAmerica" propune un gen de muzică altfel decât s-a putut asculta până acum în România. Spiritul latino original, prezent prin vocea Analiei, al lui Gilberto Ortega (Cuba) la percuție, al lui Fabian Sanchez (Columbia) la coros și percuție și a lui Raubel Torres Gonzales (Cuba) la chitară bas, a fost transmis cu generozitate și lui Radu Miculiță, la chitară, lui Toni Niță, la pian, și lui Adrian Aldea la backing vocals. Rezultatul este un întreg, format din tradiție și modernitate.

ANALIA

„România este se poate construi, dacă

„Acum cinci ani, cineva m-a descoperit cântând LatinoAmerica într-un subsol din București. Trece timpul și imi dau seama că LatinoAmerica este muzica pe care stiu să o cânt cel mai bine, pe care o simt cel mai mult. Vreau să dăruiesc aceasta muzică tuturor celor care vin cu sufletul deschis să primească ceea ce am de oferit.“

SELIS:

Interviu realizat de
Mbela Nzuzi
Președinte Organizația
Femeilor Refugiate
în România

*o țară în care
așa vrem“*

Spune-mi câte ceva despre tine și despre sosirea ta în România. Când s-a intamplat?

S-a întâmplat acum 6 ani și jumătate. Eram, la fel ca și acum, foarte îndrăgostită de soțul meu. Hotărâsem împreună să încercăm să trăim în România. Atunci, Argentina nu avea înțelegerea cu România privind turiști în țară așa că mi-a trebuit viză pentru România. Având în vedere că am obținut viza doar pentru o lună, m-am căsătorit imediat cum am ajuns în România.

Care au fost problemele cu care te-ai confruntat în primele luni de ședere în România?

Problema cea mare a fost că după ce m-am căsătorit, eram pregătită să încep viața în România și am aflat că, pentru a obține reședința în România trebuia să plec din țara și să obțin o altă viză CR (căsătorită cu un cetățean român). Mi s-a părut și mi se pare în continuare incredibil că a trebuit să plecăm din țară pentru o viză care tot în țară se aprobă, după ce ne căsătorim. Am plecat în Madrid, unde este sora mea și am așteptat 25 de zile, aprobarea pentru viză.

Alte probleme au fost cele obișnuite pentru orice persoană care începe o viață nouă într-o țară necunoscută:

limba, obiceiurile, frica să comunic, să cumpăr, să mă duc la o bancă sigură, etc. Dar vroiam să fiu în România și știam că așa va fi, trecusem printr-o experiență similară când m-am mutat în Statele Unite, la Boston.

A fi straină este un handicap sau un atu. Te-a ajutat faptul că vii dintr-o altă țară? Acest aspect ți-a deschis anumite porți sau a îngreunat integrarea ta?

Pentru mine a fost un atu. Sunt din Argentina, o țară exotică pentru România, sunt latină și acest lucru face să îmi găsesc relativ ușor un loc în show bizz-ul românesc. Îmi aduc aminte că atunci când am venit în România totul despre zona latino-americană era la modă în radio și în televiziune.

Putem vorbi despre discriminare în România?

Da, discriminare în general, nu numai cu anumite țări. Eu am avut noroc, pentru ca sunt din Argentina și nu din Moldova, sau Ungaria, sau din alte țări despre care românii au idei preconcepute care produc o oarecare respingere. Pe lângă asta am noroc să nu fiu homosexual, există o discriminare la adresa homosexualilor. Dar trebuie să recunoaștem că într-o măsură mai mare sau mai mică, există discriminare în toată lumea.

Ce dorești să transmiți prin muzica pe care o cânti?

Muzica pe care o cânt are în general un mesaj special, toate cântecele pe care le cânt se referă la iubire, speranță, pace, tristețe, bucurie. Eu fac muzică pentru că iubesc muzica și pentru că este ceea ce am învățat toată viața mea. Muzica este cel mai frumos mod de a exprima sentimentele noastre și îmi place să cred că pot să fiu alături de oameni atunci când ei au nevoie de muzica mea.

Am inteles că scrii singură versurile pieselor tale. Este o pasiune din copilărie? O moștenire de familie?

Am scris în copilărie, scriu și acum, mult. Nu este o pasiune și nici o moștenire, pur și simplu scriu pentru că cred că am ceva de spus.

Spune-mi câteva despre familia ta? Ți este dor de ei? Cât de des te duci acasă?

Mama mea și cele două surori ale mele s-au mutat în Madrid, unde sunt chiar acum când raspund întrebărilor tale. Am două nepoțice superbe aici. Restul familiei este în Argentina. Faptul că familia mea ceea mai apropiată (adică mama, surorile mele și familiile lor) sunt în Madrid este pentru mine o binecuvântare pentru că sunt aproape și le văd destul de des. Mama are reședința în România și stă destul de mult în țară acum, ne ajută foarte mult și pe mine și pe surorile mele.

Imi este dor de țara mea, a trecut cel mai lung timp acum de când nu am mai fost acolo și este greu. Nu vreau să îmi pierd rădăcinile. Să fii departe de țara ta este o responsabilitate destul de grea pe care mi-o asum în fiecare zi, dar merită pentru că viața pe care o am aici în România este frumoasă.

In România te ocupi nu numai de muzică. Ai înființat Asociația Culturală Analia Selis. Cu ce se ocupă? Cine te sprijină? Ce proiecte ai desfășurat până acum?

Am înființat Asociația Analia Selis cu scopul de a desfășura activități muzicale. Am muzicieni din Cuba, unu din Columbia și este mult mai ușor prin asociație să obținem reședința pentru ei. România ar trebui să se ocupe un pic mai mult de străini. Sunt mulți și fac lucruri bune pentru această țară. Ar trebui să fie relaxate condițiile care le pot permite să stea în țară. Nu există de exemplu o lege pentru muzicieni, o lege care să le permită să desfășoare activități muzicale. Trebuie un contract de muncă prin care se plătește extrem de mult la Stat și este foarte greu de încheiat un asemenea contract din cauza birocrăției.

Tocmai am încheiat anul 2009. Cum a fost acest an pentru tine. Toți s-au plâns de acest an de criză. Ție cum ți-a mers?

Din punct de vedere economic, 2009 a fost un an bun. Nu pot să mă plâng. Nu a fost ca anul 2008 dar nici nu a fost un an prost. Din punct de vedere uman însă am avut un an de criză. M-am lovit de oameni urâți care s-au purtat foarte urât cu mine, oameni care din fericire nu mai sunt în viața mea și nu vor mai fi. Am învățat în acest an, să îi îndepărtez pe toți cei

care nu îmi fac bine și să nu mai fac compromisuri cu nimeni, chiar dacă de multe ori ne este greu. Deci tot bun a fost pentru că s-a terminat bine, alături de prieteni adevărați, cei care sunt alături de mine demult și vor fi mereu.

Cum ai petrecut sărbătorile de iarnă? Ne-ai obișnuit cu un program de colinde în fiecare an. Cum a fost în anul 2009. Cum ai fost întâmpinată de publicul care a venit să asiste la spectacolul care a avut loc la Casa Radio?

A fost superb! Am lansat albumul "Cântece de Craciun pentru cei mici și cei mari" care a fost foarte bine primit de public. Albumul s-a vândut bine, eu am avut concerte iar oamenii au apreciat foarte mult cântecele scrise de mine, pentru prima dată în limba română!

Care este viziunea ta pentru 2010. Ce îți dorești cel mai mult pentru acest an?

Acum sunt în Madrid și fac planuri, anul meu de muncă va începe în februarie, când mă voi întoarce în țară. Reorganizez proiectele mele muzicale, LatinoAmerica și proiectul obișnuit într-o formulă mare, cu care cânt latino-pop. Organizez de asemenea câteva concerte cu soțul meu și un chitarist Argentinian cu care am cântat la Festivalul George Enescu. Vom repeta acest spectacol în România în luna martie. Am alte planuri de afaceri pentru 2010 dar vreau să aștept să mai treacă un timp și să văd dacă merită investit anul acesta în România. Cel mai mult îmi doresc un copil.

Sunt din ce în ce mai mulți străini care vin în România și doresc să se stabilească aici. Poți să îi ajuți cu un sfat pentru ușurarea integrării lor?

România este o țară în care se poate construi, dacă așa vrem. Trebuie însă să ne obișnuim cu România și cu românii și să respectăm regulile lor. Românii sunt diferiți de noi în multe aspecte și singurul mod de a avea succes este să ne adaptăm și să respectăm acest spațiu care, până la urmă ne oferă condiții mai bune decât cele pe care le avem în țările noastre.

Interviu realizat de
Mbela Nzuzi
Președinte Organizația
Femeilor Refugiate
în România

Simona Amalia Fahmi este o româncă a carei viață s-a schimbat radical din momentul în care s-a întâlnit cu străini stabiliți în România. A dorit dintotdeauna să întâlnească oameni noi, să facă lucruri ieșite din comun, să fie înconjurată de oameni valoroși din punct de vedere uman și spiritual.

Simona Amalia FAHMI:

Esti un cetățean român care trăiește mult alături de străini. Așa ai fost dintotdeauna sau s-a întâmplat ceva în viața ta care te-a dus la o apropiere cu oamenii din anumite zone ale lumii?

Provin dintr-o familie foarte deschisă și fără prejudecați în ceea ce privește anumite popoare. Dintotdeauna mi-a plăcut să citesc despre alte civilizații, să aflu despre tradițiile altor popoare. Vă dau un exemplu: îmi place foarte mult să gătesc iar atunci când gătesc, felul meu de a găti nu se reprezintă în specificul românesc sau al vreun popor anume pentru că este o îmbinare a mai multor stiluri din experiența de viața pe care am avut-o cu cetățeni străini pe care i-am întâlnit de-a lungul anilor. Am "îndrăzneala" de a folosi ingrediente precum nucșoară, curry care sunt folosite mai rar la noi în România. Îmi fac sărmăluțe cu carne de oaie și vită și credeți-mă, nu este adevărat că cele mai bune sărmăluțe sunt cele făcute cu carne de porc.

Să înțeleg că nu mănânci carne de porc?

Nu mai mănânc carne de porc. În religia mea, nu se consumă carnea

de porc. Aș vrea să vă spun mai mult despre acest aspect care este foarte important pentru mine. Cu ce să încep?

Să începem cu începutul: cum a început apropierea ta de cetățeni străini?

Cum vă spuneam mai devreme, mi-a plăcut întotdeauna să fiu înconjurată de oameni de naționalități și culturi diferite. Am avut mulți prieteni și cunoștințe din diverse țări, iar în anul 2004 am aflat despre

o organizație care este condusă de cetățeni străini din diverse țări: Organizația Femeilor Refugiate din România. Am participat la acțiuni culturale și educative organizate pentru refugiați și alte categorii de migranți. M-am putut întâlni cu femeile din diverse colțuri ale lumii cu care am făcut un schimb de informații și de experiență pe teme practice de interes pentru mine: gastronomia, tradiții, istorie. Am participat la realizarea unor obiecte de decoratiune și accesorii specifice țărilor din Orient-Mijlociu. A

„Trăiesc zi de zi alături de ei“

fost o experiență inedită, iar ce urma să se întâmple este și mai inedit.

Ne vei spune în sfârșit despre schimbarea radicală care s-a întâmplat în viața ta?

Da. Viața mea s-a schimbat radical pentru că eu mi-am dorit întotdeauna să fiu înconjurată de oameni din alte culturi și știți zicala aceea “ai grija ce îți dorești căci s-ar putea să ți se întâmple”? Mie chiar mi s-a întâmplat: nu mă întâlnesc doar ocazional cu acele persoane cu o istorie și tradiții bogate. Trăiesc zi de zi alături de ei. De fapt, în anul 2008, pe data de 5 August a avut loc cel mai important eveniment din viața mea: căsătoria cu Raad Fahmi, un tânăr irakian care, deși a crescut mai mult în România decât în propria sa țară, își păstrează cu sfințenie valorile și credința islamică.

Faptul că te-ai căsătorit cu un musulman este motivul pentru care ți-ai schimbat religia?

Nu, apartenența mea la Islam nu se datorează faptului că m-am căsătorit cu un musulman. Deși m-am născut și am crescut într-o familie creștină ortodoxă, nu simțeam religia ca un mod de viață. Cred cu tărie ca orice tânăr se lovește în viață de “acel moment de cotitură” și

cel mai important este faptul că trebuie să ia o decizie care, de cele mai multe ori, este hotărâtoare atât pentru el cât și pentru familia lui. De fapt apropierea mea de Islam a început cu mulți ani în urmă. Îmi aduc aminte că în urmă cu 13 ani, atunci când aveam 20 de ani, o persoană foarte dragă mie mi-a pus o carte în mână spunându-mi simplu: “ai să înțelegi lumea altfel”. După ce am parcurs paginile cuprinse între copertile cărții “Islam – Credință și Învățăături”, nu numai că mi-am dobândit un alt mod de viață și gândire, dar am și îmbrățișat Islamul ca și proprie religie.

De când ți-ai schimbat religia, s-a schimbat ceva în ceea ce privește relația ta cu prietenii, apropriați sau rude?

Nu. Cel puțin nu în rău. Dimpotrivă, majoritatea celor din jurul meu mă privesc cu mai mult respect și mai multă considerație pentru că nu toți putem avea atâta tărie de caracter încât să facă și să recunoască fără rețineri o schimbare atât de radicală. Eu cred că majoritatea din ei apreciază faptul că această schimbare de religie nu m-a schimbat ca persoană în rău. Sunt dimpotrivă o persoană care ține și se îngrijește de frumusețea interioară, spiritual, fiind întotdeauna alături de cei care au nevoie de mine. Tratez

toată lumea cu multă dragoste și multă răbdare și respect cu sfințenie toate recomandările lăsate de Allah în Coran.

În prezent eu și soțul meu locuim în București împreună cu părinții mei. Deși sunt creștini, în familia noastră sunt respectate valorile și modul de viață specific musulman. În fiecare zi învăț ceva nou despre Islam deoarece mă pregătesc să fiu o bună soție dar și o mamă care să își poată crește copiii în spiritul religiei islamice.

Mai ai vreo dorință care nu s-a îndeplinit?

Da. Aș dori mai întâi să vă felicit pentru inițierea acestei reviste care reprezintă un spațiu important de dialog intercultural între cetățeni străini stabiliți în România. Este de asemenea un element important în relația cu românii care au nevoie să îi cunoască pe străinii de lângă ei. Să știe cine sunt ei, cu ce valori vin ei în România și să îi sprijine pentru o integrare ușoară în România. În ceea ce privește cealaltă dorință de a-mea, as vrea să se înființeze și mi-as aduce contribuție cu mult drag, un centru cultural în cadrul căruia să se dezvolte un atelier de creație care să cuprindă produse tradiționale realizate de străini din diverse țări. Vom putea astfel promova un aspect important care ține de identitatea culturală a celor care trăiesc în România.

Helene Diarra provine din Mali. Povestea ei este deosebită. Provine dintr-o familie mixtă: Tatal ei fiind african iar mama, româncă. A venit în România pentru studii și așa a cunoscut-o pe femeia care urma să fie mama copiilor săi. După 11 ani de ședere în Pitești unde a studiat Petrol și Gaze, s-a întors acasă, în Mali împreună cu soția și copiii. Helene avea doar 8 ani când a plecat din România și s-a întors 13 ani mai târziu.

Când ai ajuns în Mali aveai doar 8 ani. Cum ți s-a părut?

Eram prea mică și nu știam aproape nimic despre Africa. Ajunsă acolo, problema mea era că nu știam nici limba franceză, nici dialectul principal, malenke. Nu am putut să mă înscriu la școala așa că am pierdut un an. Am învățat mai mult jucându-mă cu copiii.

Ce îți mai aduci aminte din timpul petrecut acolo? Cum se purtau vecinii sau rudele cu tine?

Oamenii acolo îmi ziceau "alba, alba!" și pe bună dreptate, ținând cont de faptul că eram mai deschisă la ten decât ei. Cei din familia tatălui meu mă răsfațau, aveau grijă de mine și îmi făceau toate poftele.

Cum te-ai înțeles cu mâncarea de acolo?

Mi-a fost greu la început pentru că mâncărurile de acolo erau diferite de cele cu care mă obișnuisem. Dar am trecut peste asta. Îmi aduc aminte cu drag de un fel de budincă, care se făcea după ce se măcina meul și se amesteca

HELENE DIARRA:

cu lapte acru și zahăr. Îmi plăceau de asemenea niște prăjiturile de casă care se găseau pe la colțuri de stradă.

În urma cu câțiva ani, a avut loc o tragedie în viața ta. Mama ta s-a întors din Africa și a venit să se trateze în România dar din păcate nu a supraviețuit unei boli necruțătoare. Poți să ne spui ceva despre mama ta? Cum se simțea în Africa? A reușit să se adapteze cu tradițiile de acolo? Câți ani a petrecut acolo?

Mama mea a stat 17 ani în Mali. La început i-a fost greu pentru că nu știa limba și nu se prea descurca la treburile de zi cu zi cu privire la relaționare cu cei din jur. A reușit până la urmă să învețe franceza și dialectul de acolo. A învățat chiar să facă mâncărurile de acolo. Se adaptasera foarte bine acolo.

Îți e dor de Africa? Ce anume îți lipsește cel mai mult?

Da, mi-e dor de Africa, mai ales că nu am fost din 1998 de când am venit în România.

Cel mai mult îmi lipsește atmosfera de acolo, prietenii pe care îi aveam, unele

feluri de mâncare pe care nu le pot face aici și nici nu am unde să le mănânc în oraș decât la alți africani acasă.

Putem spune că inima ta este împărțită în două. Pentru care dintre cele două țări bate cel mai tare: România sau Mali?

Mă simt mai mult Africană... Asta în mod sigur, cam 75% așa zice. Este mai mult o nostalgie puternică dar asta nu mă împiedică să duc o viață normală ca român.

Ai prieteni sau prietene care provin din familii mixte ca tine? Cum se simt în România? Cu se probleme se confruntă?

Mai am prieteni care provin din familii mixte dar cărora le este mai

„Mă simt cam 75% africană“

ușor pentru că nu au fost niciodată în Africa. Nu resimt cu aceeași intensitate dorul și nostalgia de Africa. Au mai degrabă dorința și curiozitatea de a ști mai mult din povești, de la familie și chiar de la mine.

Te-ai simțit vreodată discriminată? Faptul că ești mulatru a fost vreodată un handicap sau un atu?

Am întâlnit situații delicate dar nu aș putea spune că este vorba de discriminare, ci mai degrabă de reacții firești față de ceva deosebit, necunoscut.

Pentru mine cel puțin „mulatritatea” este fără doar și poate mai mult un atu, în nici un caz un handicap. Tocmai pentru că este ceva deosebit, exotic, atrăgător și interesant pentru oameni.

Ce importanța are muzica în viața ta?

DA!!! Muzica africană este foarte importantă pentru mine. Când o ascult sau o dansez, mă face să mă simt ca și cum aș fi acolo. Aș putea spune chiar că are un rol terapeutic. O ascult cu plăcere oricând, nu numai în contextul profesional.

Stiu ca îți place să dansezi. Faci chiar parte de trupa Gloria. Cum ai ajuns la această formație? Ce ne poți spune despre reacția românilor la un spectacol de muzică africană?

Am intrat în trupa Gloria în anul 2002. Am fost contactată de o prietenă care era dansatoare. Mi s-a părut o oportunitate nu de neglijat pentru că îmi place foarte mult muzica africană iar apartenența trupei Gloria era ce îmi trebuia pentru a păstra legătura cu tradiția și cultura africană. Era de asemenea o provocare pentru că în România nu se prea știe despre muzica africană și, din acest punct de vedere, existența trupei noastre era mai mult decât binevenită.

În ceea ce privește reacția oamenilor, noi am susținut spectacole pentru diverse categorii sociale și profesionale iar reacția a fost întotdeauna una pozitivă. Muzica africană este foarte antrenantă și nu poți să stai și să te uiți la un spectacol. După cel puțin o jumătate de oră, simți nevoia de a te implica activ, de a dansa. Este nemaipomenit. Cred de asemenea că muzica este un instrument important de mediere între popoare. Poți apropria oameni prin muzică. Poți instrui oameni despre alte popoare prin muzică. Poți împăca oameni prin muzică.

Cum crezi că pot fi sprijiniți copiii proveniți din familii mixte?

Ar fi foarte bine dacă ar putea fi implicați în activități culturale care să îi sprijine și să îi mențină conectați cu tradițiile și cultura țărilor de origine. Atunci, dacă se va pune problema stabilirii în țara de origine, să nu aibă probleme majore de integrare. Copiii trebuie să fie încurajați de asemenea să învețe cel puțin limbile de circulație internațională care se vorbesc în țările din care provin părinții.

Confucius în

Am încercat să stau de vorbă pe îndelete măcar cu un singur chinez aclimatizat în România, dar mi-a fost imposibil. Asta ar fi însemnat pentru oricare dintre ei un timp furat muncii și prin urmare securizării (nu bunăstării) personale. Ce rămânea de făcut? Am scotocit prin media, am mirosit și am simțit ce se întâmplă. Îmi doresc ca demersul nostru să semnifice mai mult decât o laborioasă monitorizare a știrilor.

Conform Oficiului Român pentru Imigrări, în România se aflau la data de 31.08.2009 un număr de 8 081 cetățeni chinezi: 2 057 cu ședere permanentă și 6 024 cu ședere temporară (întregirea familiei, studii, angajare). Aceste cifre ne arată că dintr-un număr de 59 017 de străini cu ședere legală aflați în țara noastră, zece procente sunt cetățeni chinezi.

Vom încerca în continuare să aflăm cauzele pentru care acești oameni au plecat din China.

Unul dintre motive este formarea și lărgirea familiei fără a fi constrânși de către autorități. Comunitatea chineză

refuză să vorbească despre acest aspect delicat, dar rapoartele internaționale atestă faptul că femeile aflate la cea de-a doua sarcină sunt supuse la avort forțat, bătăi, detenție ilegală și chiar deposedarea de locuință.

Un alt motiv ar putea fi asociat unei concluzii interesante a Raportului Nr. 183 al Crisis Group Asia - Central Asia: Migrants and the Economic Crisis, care face vorbire despre radicalizarea migrației și radicalizarea religiei, și despre faptul că cei care doresc să emigreze și mai ales migranții care se întorc acasă, făcând parte dintre cei mai fermi și flexibili cetățeni, clamează schimbări politice și se asociază cu mișcările religioase netraditionale pentru că se simt la fel de alienați și ofenșați de către societate. Aceste persoane sunt privite ca pericole și potențiale surse de intrigi, autoritățile preferând să le înlesnească plecarea. Același raport specifică însă că rolul Chinei în menținerea păcii devine tot mai susținut.

Alt motiv ar fi reprezentat de faptul că în China creșterea economică redusă

Diana Ureche
Președinte
de Onoare
Divers Etica

coroborată cu criza globală au dus la disponibilizarea unui număr mare de lucrători din centrele urbane. Acum tot mai mulți dintre ei se întorc în mediul rural, iar fenomenul nu face decât să ducă la noi conflicte. Guvernul încearcă să calmeze tensiunile apărute în marile orașe dar se teme în același timp și de faptul că valul concedierilor să nu aibă efecte și mai grave asupra sistemului social care se confruntă deja cu probleme în regiunile rurale. S-a ajuns la monitorizarea trenurilor care aduc persoane în mediul rural pentru ca autoritățile să fie tot timpul la curent cu mișcările populației. Plecați din sate după ce au fost încurajați de către autorități să-și dea pământurile în arendă unor cooperative sau să le vândă pe nimic, oamenii se află în situația în care, după ani de prosperitate urbană, se confruntă cu o crudă sărăcie și neputință. Declinul economic brusc pe care îl traversează China în prezent a făcut ca aceste mișcări să aducă un hiatus în sistem. Și vorbim despre zece procente din populația Chinei, aflată în această situație.

Ar fi potrivit să vedem acum care sunt plusurile și minusurile cu care se confruntă chinezii din România și starea relațiilor diplomatice și comerciale dintre cele două țări.

Încă din luna noiembrie 2008, în fața Ambasadei Republicii Populare

"Vrei să trăiești cum se cuvine? Învață mai întâi să mori."
(Confucius, sec 5-4 i.e.n.)

țara lui Zamolxis

Chineze din București au început să se adune grupuri de muncitori chinezi aflați la muncă în România. Problemele au început să apară în momentul în care Guvernul României a decis reducerea numărului de muncitori străini de la 12 000 la 10 000. Aceștia solicitau sprijinul ambasadei pentru repatriere. Motivele invocate erau obținerea de salarii mai mici decât cele prevăzute în contractul semnat în China și chiar neplata salariilor, lipsa asigurărilor medicale, condițiile de cazare sau expirarea vizelor de ședere în România. Totodată, ei reclamau faptul că au plătit mari sume de bani firmelor de intermediere din China, pornind de la 4.000 Euro și ajungând la 8.000-9.000 Euro, primind în schimb asigurări că vor primi salarii minime de 700-800 euro și o perioadă de muncă de 3-5 ani. Cam același tip de problemă au avut-o acum câțiva ani și muncitorii români plecați la muncă în Israel. Există și o foarte mică categorie de muncitori cu care nu există niciun fel de problemă, aceștia fiind muncitori detașați, muncitori ai firmelor chineze care au contracte directe cu firme românești. Este însă un semnal de alarmă faptul că țări ca Germania, Suedia, Ungaria, care nu au o tradiție a bunelor schimburi cu China așa cum în timp a avut România, desfășoară în prezent relații reciproc avantajoase cu această țară. Mă întreb care este diferența dintre pachetul cu biscuiți pe care îl cumpărau cu mărunțișul căutat anevoie prin buzunare de către chinezii din fața ambasadei și apa fierbinte –

fără ceai, pentru a face economii – pe care o serveau acasă oaspeților lor.

Ziarul Financiar scria în 18.06.2007 că liderul Blocului Național Sindical, Dumitru Costin, anunțase cu două zile înainte că personalul confederației se va îmbogăți cu trei salariați – activiști sindicali din China, fiecare specializat în câte un domeniu în care se înregistrează deficit de forță de muncă autohtonă: industria textilă, construcții și exploatații agricole (de dimensiuni mari). Iată cum lucrătorii chinezi din România veniți să muncească în baza unui contract legal vor fi reprezentați de sindicaliști chinezi.

Gabriel Ghelmegeanu, oficial la Camera de Comerț Româno-Chineză, declara pentru International Herald Tribune în 16 februarie 2009 că sute, dacă nu chiar mii de muncitori chinezi sunt abandonați în România, că unele companii nu obțin permise de lucru și atunci muncitorii sunt angajați ilegal. Până în februarie 2009 au fost repatriați circa 500 de chinezi dar autoritățile române au rezolvat în cele din urmă conflictul. Previziunile aceluiași oficial pentru Ziarul Financiar din 27.09.2008 erau descrise prin faptul că numărul angajaților chinezi în România va crește în anii care vin în aproape același ritm cu plecările românilor în vest. Gabriel Ghelmegeanu era în acel moment prezent la seminarul Romania – China, realizat cu ocazia sosirii unei delegații de 18 firme din Provincia Guangdong din China. În

România erau în acel moment peste 9 000 de companii cu capital chinez, implicate în special în comerț, companii care la nivelul anului 2007 desfășurau afaceri de 300 milioane USD (circa 207 milioane Euro); iar volumul comerțului bilateral între China și România a fost de 2,54 miliarde USD (1,75 miliarde Euro), din care importurile au reprezentat 2,31 miliarde USD (1,59 miliarde Euro). "Balanța comercială rămâne defavorabilă țării noastre cu 2,08 miliarde USD. Exporturile între Romania și China au fost anul trecut de 230 de milioane de dolari", afirma Ghelmegeanu. România importă din China confecții, produse din metal, mașini și echipamente electrice și electronice, jucării, produse chimice, echipamente optice și materiale de construcții. China cumpără de la noi aparatură electro-mecanică sau metalurgică. Importurile din regiunea Guangdong în 2007 au reprezentat circa 620 de milioane USD, circa un sfert din totalul schimburilor comerciale dinspre China, în creștere cu 6% față de anul anterior, conform reprezentanților companiilor chineze. Printre investițiile esențiale realizate în România la acea oră de către companiile din China se număra o investiție de 100 de milioane Euro pentru o fabrică de tutun la Buzău și 10 milioane de Euro investiți de compania DHS Sport pentru fabricarea de biciclete la Deva, care exporta 70% din producție către Germania. Oamenii de afaceri chinezi erau interesați să deruleze proiecte

"Ei cred că nu mor cu adevărat, ci atunci când pleacă din viața asta ajung la Zalmoxis" (Herodot despre Geto-Daci, 440 î.e.n.)

de a pămloare în România, mai ales în refacerea infrastructurii. Cu toate acestea, spunea în 2005 Excelența Sa Xu Jian, Ambasadorul Chinei în România, nici o bancă chineză nu și-a manifestat intenția de a deschide o filială în România sau de a înființa o bancă româno-chineză. Iar în Ungaria exista deja o filială a unei mari bănci. Revine semnalul de alarmă cu privire la nepotrivita gestiune a relațiilor diplomatice cu China, de la stabilirea cărora s-au împlinit anul trecut 60 de ani. Și mai completa Diplomatul chinez: au fost finalizate și documentele pentru o donație în valoare de 500 000 Euro din partea Republicii Populare Chineze, constând în cinci betoniere și cinci excavatoare, ca ajutor pentru refacerea infrastructurii afectate de inundațiile din acest an (2005). Guvernul chinez a mai donat ca ajutor după inundații 100 000 dolari, iar comunitatea chineză a contribuit cu 250 000 dolari.

Săptămânalul Capital scria în 17.10.2009 despre milionarii chinezi fabricați în România. În afară de muncitorii necalificați cu un salariu de două sute de Euro și obligați să muncească la negru sau de șefii de tarabe din complexurile Europa și Dragonul Roșu, mai sunt în România și excepții, oameni veniți din China în urmă cu cel puțin zece ani și care au ajuns să profite de avantajele capitalismului într-atât încât acum rulează afaceri de zeci de milioane de euro. Unii dintre ei preferă să se izoleze și au sediile în apartamente din cartierele mărginașe ale orașelor mari. Sunt aproximativ 10 000 de chinezi care locuiesc în România cu forme legale. Iar acesta este, în mare, și numărul firmelor înființate, din 1991 și până acum, de cetățeni chinezi.

Chiar dacă potrivit unui raport al Moneyval (Comitetul pentru Evaluarea Măsurilor de Combatere a Spălării Banilor), chinezii ocupă primul loc în clasamentul infracțiunilor financiare din România comise de cetățeni străini, fabrica de biciclete din Deva pe care o aminteam mai sus, are un singur

concurrent de seamă pe piața autohtonă: Rich Sport, deținută, surprinzător, tot de un cetățean chinez. Studiile economice și politice pe care acesta le făcuse în Japonia, spunea el, l-au ajutat să întrevadă potențialul României și a oamenilor ei, serioși și harnici.

Lângă Piața Victoriei sunt situate divizia locală a operatorului aerian Hainan și agenția de turism Panda Travel, înființate de cetățeni chinezi stabiliți în România, cea din urmă cu venituri de peste două milioane de euro în 2008.

Alte afaceri desfășurate de chinezi: F&J Holding care se bazează pe brandul de electrocasnice Vortex, cel mai ieftin de pe piață. Grupul deține și companii în industria lemnului Lemnking sau în cea vestimentară Gentrade.

După ce am încercat să creionăm starea de facto a chinezilor care muncesc în România, o să încheiem cu studenții chinezi din România, care au organizat în iulie 2009 o conferință, în cadrul căreia au discutat despre problemele legate de studiul și viața lor în România. Ei au prezentat mai multe propuneri pentru organizarea de

către Ambasada Republicii Populare Chineze la București a unor manifestări consacrate celei de-a 60-a aniversări a înființării R.P.Chineze. Adică aproape tot atâția ani de când între țările noastre sunt stabilite relații diplomatice. Cu acest prilej Președintele și Premierul României au primit vizita delegației Conferinței Consultative Politice Populare a Chinei condusă de Wang Gang, membru al Biroului Politic al Comitetului Central al Partidului Comunist Chinez și vicepreședinte al forului consultativ din China. Acesta a afirmat că partea chineză dorește să deschidă, alături de guvernul de la București, un nou capitol al prieteniei româno-chineze cu prilejul împlinirii a 60 de ani de la stabilirea relațiilor diplomatice dintre cele două țări.

Nu putem să încheiem demersul nostru fără a ne îndrepta spre aluziile deloc subtile din imaginile pe care le-am atașat articolului. Situația celor mai mulți dintre muncitorii chinezi din România este problematică și rămâne oarecum criptică. Și nu ne putem aștepta ca acești oameni să trăiască cum se cuvine doar dacă ajung la Zamolxis.

Note despre imagini:

1. Imaginea lui Confucius este preluată cu permisiune de pe blogul Departamentului de Istorie al Universității Nipissing Canada. http://www.nipissingu.ca/department/history/MUHLBERGER/blog/archives/2008_01_01_archive.htm
2. Frescă dintr-un mormânt trac din secolul 4 BCE, descoperit în sud-estul Bulgariei la Aleksandrovo în anul 2000. Se crede că personajul din dreapta, cu o secure în mână, este Zamolxis. <http://www.mlhanas.de/Greeks/Mythology/Zalmoxis.html>

„Fericirea nu-i decât un vis, durerea este întotdeauna reală”

Eram singură, eram în derivă și nu știam încotro s-o apuc, când a apărut în viața mea un om care m-a făcut să nu mai sufăr. Nu-mi venea să cred ce mi se întâmpla și că totuși poate să mai existe și fericire în viața asta pe Pamânt. Era un om atent, politicos, părea că nu-i lipsește nimic, care prin comportamentul său m-a ajutat să trec peste necazurile mele (fără ca eu să îmi dau seama că el are necazuri mult mai mari ca ale mele).

Au trecut mai multe luni, după care am început să observ că acest om mă iubeste, dar suferă pentru ceva anume. În mintea mea am făcut tot felul de ipoteze, dar numai cea care trebuia nu am gândit-o pentru că nu știam nimic despre această categorie de oameni. Da, era refugiat și nu a vrut să recunoască acest lucru. Nu dorea să mă vadă că sufăr, dar nu avea de unde să știe ce gândesc eu dacă nu se exterioriza. După ce am aflat acest lucru, relația noastră s-a întărit și mai mult. Apoi a început să-mi povestească despre toate lucrurile care le întâmpină persoanele refugiate din țara noastră.

După ce am aflat totul despre statutul său în România, am început să-mi explic anumite situații pe care el le evita.

Niciodată nu o să-mi pot explica de ce o parte din locuitorii acestei planete trebuie să sufere așa, de ce există ură între oameni și de ce nu încercăm să ne ajutăm mai mult între noi.

Războaiele “împotriva terorii” trimit în Europa an de an mii de refugiați, subsidiile grandioase din bugetul UE pompate în agriculturile țărilor occidentale contribuie la creșterea continuă a exporturilor către țările africane și, practic, scoaterea de pe piață a producătorilor autohtoni, care nu mai pot face față prețurilor ieftine europene și iau calea Europei pentru

deveni și ei, imigranți “ilegali”.

Datoria unui cetățean european (deci și român) conștient social este să chestioneze politicile Uniunii care produc aceste realități, să ajute, în măsura posibilităților, imigranții ne-europeni din jurul său și să caute alternative la modelul european de gestiune al migrației.

Întâmplarea a făcut să plece într-o țară din UE, după ce a epuizat toate posibilitățile în România. Nu am ținut cont de nimic și l-am urmat, dar greul era acum pentru amândoi, pentru că eram amândoi străini într-o altă țară. A trebuit să-mi păstrez serviciul în România. A mers o perioadă să ne vedem din când în când, dar depărtarea lasă urme grele.

Experiența aceasta m-a făcut să-mi doresc să fiu mai mult în contact cu acești oameni ajunși în România. Și am început să-i caut. Așa am cunoscut-o pe Mbela și am aflat despre organizația pe care o conduce. Am acceptat imediat invitația ei de a participa la activitățile organizate la Punctul Național de Contact pentru Cetățenii Țărilor Terțe. După prima întâlnire mi-am dorit să fac și eu ceva pentru ei.

Pentru că mi-am dat seama că pot să fac mult.

De fapt, cei doi ani din adolescență petrecuți în Africa alături de părinți, ca români expatriați, au fost ani de migrant, în care am căpătat o experiență ce îmi poate fi utilă.

Înțeleg mai bine dificultățile de acomodare ale unui nou venit în teren necunoscut. De asemenea, comunicarea este mult ușurată de observațiile și cunoștințele căpătate în contact cu o altă cultură, alte tradiții.

**Magdalena
Voluntar
OFRR**

Bisericile europene

Reprezentanții CBE recunosc că migrația este o realitate globală a societății zilelor noastre, ea reprezentând o provocare pentru societate, instituții politice, dar și pentru biserici. În același timp, migrația oferă oportunități privind un trai mai bun într-o lume a diversității, ce îmbogățește atât viața personală, cât și pe cea a comunităților religioase. Bisericile membre ale CBE au decis să exprime astfel public în 2010 asumarea preceptelor creștine care recomandă să „îi primim pe străini cu brațele deschise”.

Website-ul www.migration2010.eu prezintă activitățile din cadrul „anului răspunsului la migrație din partea bisericilor europene 2010”. El oferă informații cu privire la scopurile principale, pașii care trebuie făcuți pentru îndeplinirea acestor scopuri și posibilitatea de a aduce contribuții din partea diferitelor comunități creștine de pe continent. Inițiatorii speră că acest demers va stimula discuții cu privire la ceea ce pot face bisericile pentru a spori vizibilitatea activităților desfășurate cu și pentru migranți, precum și pentru a promova comunități și societăți mai incluzive și o politică incluzivă la nivel național și European.

Acțiunile preconizate vizează împărtășirea experiențelor bisericilor care au deja programe pentru și cu migranți, precum și stimularea de noi programe pentru a îmbunătăți vizibilitatea angajamentului pe care și l-au asumat bisericele față de migranți, refugiați și minorități. Prin aceste schimburi de experiențe și încurajări se va urmări și sporirea

Conferința Bisericilor Europene (CBE) și Comisia Bisericilor din Europa privind Migranții (CCME) au declarat 2010 ca Anul răspunsului la migrație din partea bisericilor europene Vizibilitatea activităților cu și pentru migranți, refugiați și grupuri minoritare desfășurate de biserici, precum și activitățile ce vizează facilitarea obținerii permiselor de rezidență se află în centrul campaniei 2010

recunoașterii publice a programelor bisericilor cu și pentru migranți.

A fost lansat un calendar al „răspunsului la migrație din partea bisericilor 2010”, care conține teme centrale pentru fiecare lună, precum și zile internaționale care au legătură cu migrația și zile festive religioase și interculturale. Marcarea acestor zile în comun de diferite biserici europene se dorește să inspire și să invite membrii comunităților religioase să identifice probleme majore legate de migrație în regiunea lor, să organizeze activități proprii pe temele propuse în calendar și să își împărtășească experiențele între ele. Temele sugerate în calendarul anului sunt variate, incluzând organizarea unor activități religioase comune, în diferite limbi, ale unor comunități religioase diferite, oferirea de suport psihologic refugiaților, promovarea dialogului intercultural, combaterea rasismului și discriminării, lupta împotriva traficului de persoane, promovarea unei atitudini primitoare față de străini,

problemele celor forțați să migreze de deteriorarea condițiilor de mediu în țările de origine, respectarea drepturilor migranților, sau legalizarea situației pentru migranții fără forme legale.

Cum s-a născut această inițiativă?

În 26 noiembrie 2009 a avut loc la Budapesta o întâlnire la care au participat aproximativ 70 de reprezentanți ai unor biserici din toată Europa și participanți din alte regiuni ale lumii, în cadrul căreia s-a lansat „Anul Răspunsului la Migrație din partea Bisericilor Europene” – ca o inițiativă comună a Adunării Bisericilor Europene și a Comisiei Bisericilor Europene privind Migranții din Europa.

Această lansare a fost găzduită de Biserica Reformată din Ungaria și „a marcat începutul unor activități prin care, de-a lungul anului 2010, bisericile din Europa vor încerca să dea o mai mare vizibilitate angajamentului pe care și l-au asumat față de străini, răspunzând astfel mesajului biblic

și migrația

care scoate în evidență importanța demnității umane”, afirmă Secretarul General al Adunării Bisericilor Europene, Colin Williams. „Bisericile vor fi încurajate să își dezvolte și îmbogățească activitățile desfășurate cu și pentru migranți, refugiați și minorități naționale”. În același timp, activitățile au ca scop îmbunătățirea situației migranților din Europa într-un mod foarte concret – prin activități comune de militanță pentru dreptul migranților și refugiaților la rezidență pe termen lung după o ședere legală de cinci ani, indiferent de motivele șederii.

În cadrul conferinței de lansare, participanții au discutat modul în care bisericile lor abordează migrația – ca o problemă legată de unitatea bisericii, misiunea social-diaconală a bisericii și implicarea bisericii în politică. Vorbitorii din toată Europa au descris activitățile pe care le desfășoară. Reprezentanții Rețelei Ecumenice Globale privind Migrația a Consiliului Mondial al Bisericilor au oferit un

punct de vedere obiectiv cu privire la activitățile desfășurate în Europa.

„Migrația a devenit o realitate în aproape toate țările europene, fie ele țări de imigrație, de emigrație sau de tranzit”, a afirmat Secretarul General CCME Doris Peschke. „Este important să recunoaștem această realitate și să depășim temerile existente în societatea noastră. Migrația este o binecuvântare și nu un blestem”, a adăugat aceasta, deoarece bisericile au o bază biblică profundă pentru a înțelege migrația într-un mod mai pozitiv.

O astfel de inițiativă are la bază numeroase experiențe ale unor biserici sau structuri ce funcționează în cadrul sau cu sprijinul comunităților religioase. Există desigur diferențe mari privind implicarea în acțiuni umanitare sau în proiecte sociale între biserici și între țări. În țări cum sunt cele din Europa de Sud, există o lungă și bogată tradiție de implicare a unor structuri și organizații religioase în

activități sociale, iar de câteva decenii imigrația ocupă un loc important printre beneficiarii unor astfel de acțiuni. Integrarea într-o comunitate religioasă locală poate constitui, pe de altă parte, o susținere deosebit de importantă pentru integrarea imigranților, aceștia stabilind astfel contacte și relații pozitive cu localnici. Uneori însă, participarea la activități religioase alături de concetățeni din aceeași țară de origine, eventual în limba țării de origine, sau în limba maternă a imigranților, poate contribui de asemenea la o integrare reușită, asigurând totodată respectarea și asumarea identității culturale specifice.

Migrație 2010 – Anul Răspunsului la Migrație din partea Bisericilor Europene 2010 va da vizibilitate angajamentului pe care și l-au asumat bisericile față de străini, răspunzând mesajului biblic care scoate în evidență importanța demnității umane, pentru a promova o politică incluzivă la nivel național și european pentru migranți, refugiați și minorități naționale.

Comisia Bisericilor privind Migrația din Europa (CCME) este agenția ecumenică care abordează probleme ce țin de migrație și integrare, azil și refugiați și care luptă împotriva rasismului și discriminării în Europa. Membrii săi sunt biserici anglicane, ortodoxe și protestante și Consilii ale Bisericilor, precum și agenții care au legătură cu bisericile din 18 țări europene. CCME cooperează cu Adunarea Bisericilor Europene și Consiliul Mondial al Bisericilor.

Exemple și bune de promovare

Portalul imigrantului – Valencia, Spania

În Spania, Valencia este una dintre primele comunități în care s-au înființat Consilii pentru imigrare și cetățenie. Politica de imigrație în comunitatea valenciană promovează toleranța, respectul pentru diversitatea culturală, integrarea și promovarea interculturalității. Pentru a răspunde unei nevoi tot mai crescute din partea comunității, la nivel local și regional, Direcția generală pentru imigrări din Valencia, în cadrul căreia funcționează Consiliul pentru imigrare și cetățenie, a inclus în Planul pentru imigrare și coexistență pe perioada 2008-2011 Portalul Imigrantului (Portal del Inmigrante), adresat persoanelor din orice parte a lumii care s-au stabilit în regiunea Valencia sau care doresc să facă acest lucru.

Ideea portalului se bazează pe premisa că toți valencienii, indiferent de locul în care s-au născut, au în aceeași măsură drepturi și obligații, iar unul dintre aceste drepturi este să se simtă acasă în Valencia.

Portalul este structurat pe 9 sub-meniuri:

- Bine ați venit
- Educație
- Sănătate
- Muncă
- Locuințe
- Programe sociale
- Formare în domeniul imigrației
- Burse și subvenții
- Legislativ.

De asemenea se pot găsi aici link-uri către alte proiecte ale autorităților locale și regionale: AMICS (o rețea de Agenții de Mediere și Integrare pentru Conviețuirea Socială în toată regiunea Valencia), Escuelas de acogida (program de introducere în elemente de cultură valenciană, de la limbă și tradiții la drepturi și obligații).

Portalul este accesibil în limbile spaniolă, valenciană, engleză și franceză. El este actualizat în permanență cu informații noi și încurajează contribuțiile vizitatorilor.

<http://www.portaldelinmigrante.es/>
<http://ec.europa.eu/ewsi>

practici europene a integrării

Suedeza pentru imigranți

Suedeza pentru imigranți (Svenska för invandrare sau SFI în suedeză) este cursul național de limbă suedeză pe care Suedia îl oferă gratuit pentru imigranți. O persoană care imigrează în Suedia are dreptul legal la educație în limba suedeză. SFI se adresează persoanelor peste 16 ani. Înscrierea la acest curs se face la departamentele de educație a adulților din cadrul autorităților locale, aceste instituții fiind și cele care susțin financiar cursul.

Sistemul suedez de educație a adulților are mai multe componente: educația adulților realizată de autoritățile locale, educația adulților pentru persoanele cu dizabilitate intelectuală, suedeza pentru imigranți, educație și formare vocațională și programe educaționale auxiliare.

Scopul cursului SFI este de a oferi imigranților adulți șansa de

a învăța limba suedeză la un nivel satisfăcător, oral și scris, pentru a se descurca ușor în comunicarea cotidiană, în diferite situații și relaționări sociale sau de muncă.

Acest curs ar trebui început în mod normal în primele trei luni de la stabilirea șederii în Suedia. Fiecare cursant începe de la unul din cele trei niveluri ale SFI, în funcție de nivelul său de educație, de cunoștințele anterioare, de nevoile sale, precum și de alte elemente care sunt importante pentru posibilitatea atingerii obiectivelor cursului: SFI 1 (format din modulele A și B), SFI 2 (format din modulele B și C) și SFI 3 (format din modulele C și D). Astfel, fiecare nivel este format din două module care reflectă progresul învățării, oferind astfel cursanților posibilitatea de a-și planifica studiile în funcție de obiectivele pe care le pot atinge într-un timp stabilit.

În anul 2008 Ministerul Educației și Cercetării și Ministerul Integrării din Suedia au adoptat șapte măsuri pentru îmbunătățirea calității educației pentru imigranți:

- teste finale pentru toate programele de studiu la nivel național
- obiective clare în programa SFI
- limite de timp pentru SFI
- evaluarea SFI
- îmbunătățirea aptitudinilor profesorilor din cadrul SFI
- un sistem național de inspecție mai puternic
- bonusuri bazate pe performanțe.

Agenția Suedeză pentru Management Public a consemnat în raportul său din 2009 modalități de diversificare a sistemului de educație pentru imigranți: cursuri vocaționale, cursuri la distanță sau o cooperare mai strânsă între autoritățile locale pe această componentă.

www.sweden.gov.se
www.skolverket.se

<i>Un sfârșit e un început</i>	3
<i>Integrare și coeziune socială pentru resortisanții țărilor terțe</i>	4
<i>Munca nedeclarată a străinilor în România</i>	7
<i>Educația adulților migranți</i>	8
<i>Minorități și discriminare în UE – Situația musulmanilor</i>	10
<i>Diversitate (inter)mediată sau tratament împotriva naivității</i>	12
<i>Analia Selis: România e o țară în care se poate construi</i>	14
<i>Simona Amalia Fahmi: trăiesc zi de zi alături de ei</i>	18
<i>Helene Diarra: mă simt cam 75% africană</i>	20
<i>Confucius în țara lui Zamolxis</i>	22
<i>Fericirea nu-i decât un vis, durerea este întotdeauna reală</i>	25
<i>Bisericile europene și migrația</i>	26
<i>Exemple și bune practici europene de promovare a integrării</i>	28

Dialog cu cititorii

Revista Migrant în România se dorește a fi, nu doar o sursă de informare ci și un spațiu al dialogului, în care să se poată exprima opinii și să se prezinte în mod cât mai echilibrat diferitele comunități de cetățeni străini care trăiesc în România.

Vă invităm așadar să ne contactați, fie la adresa redactia@migrant.ro, fie pe forumul www.migrant.ro/forum, sau prin poștă pe adresa Institutului Intercultural Timișoara, pentru a ne răspunde la următoarele întrebări:

- ✓ Ce părere aveți despre revista Migrant în România?
- ✓ Ce conținut considerați că ar trebui fie inclus în numerele următoare ale revistei?
- ✓ Cum ne sfătuiți să difuzăm revista?

Orice alte propuneri și comentarii privind conținutul revistei sunt binevenite. Le vom răspunde, fie în numerele următoare, fie pe site-ul www.migrant.ro.

Calendar: Noiembrie 2009

	M	M	J	V	S
1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30

Punctul național de contact și informare pentru străini

Situat în București, sector 2, pe str. Dobrici nr. 57-59, accesibil cu autobuzul 143, sau troleibuzul 66 (de la Piața Obor), respectiv cu tramvaiul 21 de la Sf Gheorghe, Punctul Național de Contact și Informare oferă cetățenilor străini rezidenți în România următoarele servicii gratuite:

- informații privind drepturile și responsabilitățile cetățenilor străini rezidenți în România
- îndrumare către instituțiile responsabile pentru problemele semnalate și către organizațiile neguvernamentale cu activitate în domeniu
- legătura cu alți membri ai comunităților de străini din România
- participare la întâlniri și grupuri de discuții
- asistență în redactare de CV-uri
- traduceri de documente administrative
- acces la internet
- parteneriat în vederea organizării de acțiuni culturale, civice și umanitare

Detalii la www.migrant.ro

**Program:
Luni - Vineri 10 - 18
Duminica 10 - 19**

Articole pentru revista Migrant în România

Institutul Intercultural Timișoara solicită contribuții la revista Migrant în România.

Articolele trebuie să fie relevante pentru problematica integrării cetățenilor din țări ne-membre UE care locuiesc în România, să aibă între 3000 și 10000 de caractere și să fie redactate în limbile română, franceză, engleză sau spaniolă. Sunt acceptate texte ce descriu cazuri individuale, comunități, organizații, activități,

interviuri sau mărturii personale, precum și alte tipuri de texte.

Textele trebuie transmise de către autori, aceștia asumându-și întreaga responsabilitate pentru conținutul transmis. Autorii păstrează în totalitate drepturile asupra textului transmis, prin transmiterea lui permițând însă Institutului Intercultural Timișoara să îl publice în revista Migrant în România și pe site-ul www.migrant.ro. Autorii trebuie să aibă vârsta de peste 18 ani și să aibă o formă de

ședere legală în România, indiferent de cetățenie. Transmiterea articolelor se va face exclusiv în format electronic (.rtf, .txt, .doc, .docx, .odt) pe adresa romina.matei@intercultural.ro sau prin postare la secțiunea *Contribuții la revistă* de pe Forumul www.migrant.ro.

Comitetul de Redacție al revistei va informa autorii ale căror texte vor fi publicate. Aceștia vor putea fi invitați să participe la acțiuni locale, naționale sau internaționale privind problematica migrației.

Publicație finanțată de Uniunea Europeană
prin Fondul European pentru Integrarea Resortisanților Țărilor Terțe
în cadrul unui proiect coordonat de Institutul Intercultural Timișoara